STUDIUL HETEROPTERELOR (HEMIPTERA) DIN PARCUL NAȚIONAL “ORHEI”

THE STUDY OF HETEROPTERAS (HEMIPTERA) FROM THE “ORHEI” NATIONAL PARK

Valeriu DERJANSCHI, ORCID: 0000-0003-4241-6453
Institutul de Zoologie al USM,
Chişinău, Republica Moldova

CZU: 595.754(478)

e-mail: valder2002@yahoo.com

The purpose of the work was to establish the current state of the heteroptera populations and elucidate the changes that have occurred during the last 100 years in the current territory of the “Orhei” National Park. Heteroptera were collected using standard entomological methods. On the territory of the current “Orhei” National Park in the 70-80s of the 20th century, 86 species of heteroptera from 22 families were collected. After our research, 99 species of heteroptera from 22 families were reported on this territory, of which 13 are new for the “Orhei” National Park, and the presence of 66 species is confirmed.

Cuvinte-cheie: *insecte heteroptere, lista speciilor, Parcul Naţional “Orhei”.*

INTRODUCERE

Evaluarea stării actuale a populațiilor speciilor de animale terestre și modificările survenite pe parcursul ultimilor două secole sub acțiunea modificărilor antropice și schimbărilor climatice, elucidarea tendințelor de dezvoltare a populațiilor speciilor economic importante și rare, elaborarea pronosticului unor specii de importanță economică și rare. Declinul biodiversității este înregistrat în toate părțile lumii, mai frecvent fiind cel al populațiilor, cât și habitatelor. Această situație este un semnal alarmant ce demonstrează necesitatea întreprinderii unor măsuri urgente de conservare și restabilire a habitatelor și ecosistemelor, protejarea speciilor rare și vulnerabile [1].

Scopul lucrării a constat în stabilirea stării actuale a populațiilor de heteroptere și elucidarea modificărilor survenite pe parcursul ultimilor 100 de ani pe teritoriul actual al Parcului Național “Orhei”.

MATERIAL ŞI METODĂ

Cercetările au fost efectuate în biocenozele naturale şi agroforestiere adiacente pe teritoriul Parcului Naţional “Orhei”.

Heteropterele terestre şi acvatice au fost colectate de pe vegetaţie utilizându-se metode uzuale entomologice – cosirea cu fileul, colectarea manuală de pe diferite specii de plante (ierburi, arbori şi arbuşti), de pe suprafaţa apelor, etc. În laborator materialele

au fost preparate şi identificată apartenenţa specifică după determinătoare contemporane cu ajutorul diferitor tipuri de microscoape (МБС-10, МБИ-3, Leica) şi altă tehnică. Materialele de colecţie sunt depozitate în Muzeul entomologic al Institutului de Zoologie.

REZULTATE ŞI DISCUŢII

Parcul Naţional "Orhei" a fost fondat la 19 noiembrie 2020 şi este amplasat pe o suprafaţă de 33792,09 ha, în partea centrală a Republicii Moldova într-o regiune incontestabilă din punct de vedere al ecosistemelor naturale – "Codrii Orheiului". Aici s-au mai păstrat multe specii de plante şi animale rare şi periclitate, cunoaşterea cărora este importantă pentru conservarea biodiversităţii [2].

Analiza bibliografiei la grupul sistematic de insecte luate în cercetare (heteropterele) ne-a demonstrat, că sunt puţine surse. Cercetări speciale nu au fost efectuate. Am găsit o singură lucrare a lui Taliţkii şi Pucikov [3], în care din teritoriul cercetat au fost citate 12 specii de heteroptere care aparţin la 7 familii.

Totodată, în cercetările noastre ne-am adresat la colecţia entomologică a lui Rostislav Stepanov, depozitată o parte în Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală, alta – în Muzeul entomologic al Institutului de Zoologie.

Astfel, pe teritoriul actualului Parc Naţional "Orhei" în anii 70-80 ai secolului XX au fost colectate 86 specii de heteroptere din 22 familii.

După cercetările noastre pe acest teritoriu au fost semnalate 99 specii de heteroptere din 22 familii, dintre care 13 sunt noi pentru acest teritoriu, iar pentru 66 specii este confirmată prezenţa (Tabelul 1).

Tabelul 1

Heteropterele colectate pe teritoriul actualului Parc Naţional "Orhei"

Familia şi specia de heteroptere	Anii 70-80 sec. XX	Prezent
Familia Corixidae		
Corixa punctata (Illiger, 1807)	+	+
Hesperocorixa linnaei (Fieber, 1848)	+	+
Sigara lateralis (Leach, 1817)	+	+
Sigara striata (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Nepidae		
Nepa cinerea Linnaeus, 1758	+	+
Ranatra linearis (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Naucoridae		
Ilyocoris cimicoides (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Notonectidae		
Notonecta glauca Linnaeus, 1758	+	+
Notonecta lutea Müller, 1776	+	
Notonecta viridis Delcourt, 1909	+	

Familia Gerridae		
Aquarius paludum (Fabricius, 1794)	+	+
Gerris lacustris (Linnaeus, 1758)	+	+
Gerris lateralis Schummel, 1832	+	+
Familia Nabidae		
Himacerus apterus (Fabricius, 1798)	+	+
Nabis ferus (Linnaeus, 1758)	+	+
Nabis rugosus (Linnaeus, 1758)		+
Prostemma aeneicolle Stein, 1857	+	
Familia Miridae		
Adelphocoris lineolatus (Goeze, 1778)	+	+
Adelphocoris seticornis (Fabricius, 1775)	+	+
Apolygus lucorum (Meyer-Dür, 1843)		+
Atomoscelis onusta (Fieber, 1861)	+	+
Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758)		+
Halticus apterus (Linnaeus, 1758)	+	+
Halticus luteicollis (Panzer, 1804)	+	+
Halticus saltator (Geoffroy, 1785)	+	+
Liocoris tripustulatus (Fabricius, 1781)	+	+
Lygus gemellatus (Herrich-Schäffer, 1835)		+
Lygus pratensis (Linnaeus, 1758)		+
Lygus rugulipennis Poppius, 1911		+
Notostira erratica (Linnaeus, 1758)	+	+
Phytocoris dimidiatus Kirschbaum, 1856	+	
Polymerus holosericeus Hahn, 1831	+	+
Stenodema calcarata (Fallen, 1807)	+	+
Stenodema laevigata (Linnaeus, 1758)	+	+
Stenotus binotatus (Fabricius, 1794)	+	+
Trigonotylus caelestialium (Kirkaldy, 1902)	+	+
Familia Tingidae		
Corythucha arcuata (Say, 1832)		+
Dictyla echii (Schrank, 1782)	+	+
Tingis pilosa Hummel, 1825	+	
Familia Reduviidae		
Phymata crassipes (Fabricius, 1775)	+	+
Rhynocoris annulatus (Linnaeus, 1758)	+	
Reduvius personatus (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Pyrrhocoridae		

Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Aradidae		
Aradus versicolor Herrich-Schäffer, 1835	+	
Familia Piesmatidae		
Parapiesma atriplicis (Frey-Gessner, 1863)	+	
Piesma maculatum (Laporte, 1833)	+	
Familia Berytidae		
Berytinus clavipes (Fabricius, 1775)	+	+
Neides tipularius (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Lygaeidae		
Aphanus rolandri (Linnaeus, 1758)	+	+
Lygaeus equestris (Linnaeus, 1758)	+	+
Melanocoryphus tristrami (Douglas & Scott, 1868)	+	+
Nysius senecionis (Schilling, 1829)		+
Raglius alboacuminatus (Goeze, 1778)		+
Scolopostethus thomsoni Reuter, 1875		+
Familia Coreidae		
Ceraleptus gracilicornis (Herrich-Schäffer, 1835)	+	+
Coreus marginatus (Linnaeus, 1758)	+	+
Coriomeris denticulatus (Scopoli, 1763)	+	+
Enoplops scapha (Fabricius, 1794)	+	+
Gonocerus acuteangulatus (Goeze, 1778)	+	+
Leptoglossus occidentalis Heidemann, 1910		+
Syromastus rhombeus (Linnaeus, 1767)	+	+
Familia Rhopalidae		
Corizus hyoscyami (Linnaeus, 1758)		
Rhopalus parumpunctatus Schilling, 1829	+	+
Rhopalus subrufus (Gmelin, 1790)	+	+
Stictopleurus abutilon (Rossi, 1790)	+	+
Stictopleurus crassicornis (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Alydidae		
Alydus calcaratus (Linnaeus, 1758)		+
Camptopus lateralis (Germar, 1817)	+	
Familia Stenocephalidae		
Dicranocephalus albipes (Fabricius, 1781)	+	+
Familia Pentatomidae		
Aelia acuminata (Linnaeus, 1758)	+	+

Antheminia lunulata (Goeze, 1778)	+	+
Arma custos (Fabricius, 1794)	+	
Carpocoris fuscispinus (Boheman, 1851)	+	+
Carpocoris pudicus (Poda, 1761)	+	+
Carpocoris purpureipennis (De Geer, 1773)		+
Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758)	+	+
Eurydema dominulus (Scopoli, 1763)	+	
Eurydema oleracea (Linnaeus, 1758)	+	+
Eurydema ornata (Linnaeus, 1758)	+	+
Eysarcoris aeneus (Scopoli, 1763)	+	+
Graphosoma lineatum (Linnaeus, 1758)	+	+
Palomena prasina (Linnaeus, 1761)	+	+
Pentatoma rufipes (Linnaeus, 1758)	+	+
Peribalus strictus (Fabricius, 1803)	+	+
Piezodorus lituratus (Fabricius, 1794)	+	+
Rhaphigaster nebulosa (Poda, 1761)	+	+
Rubiconia intermedia (Wolff, 1811)	+	+
Zicrona caerulea (Linnaeus, 1758)	+	+
Familia Scutelleridae		
Eurygaster integriceps Puton, 1881	+	+
Eurygaster maura (Linnaeus, 1758)	+	+
Eurygaster testudinaria (Geoffroy, 1785)	+	+
Odontoscelis fuliginosa (Linnaeus, 1761)	+	
Psacasta exanthematica (Scopoli, 1763)	+	
Familia Coptosomatidae		
Coptosoma scutellatum (Geoffroy, 1785)	+	+
Familia Cydnidae		
Byrsinus flavicornis (Fabricius, 1794)	+	
Canthophorus dubius (Scopoli, 1763)	+	
Sehirus morio (Linnaeus, 1761)	+	
Tritomegas sexmaculatus (Rambur, 1839)	+	+
Total:	**86**	**79**

CONCLUZII

Pe teritoriul actualului Parc Naţional “Orhei” în anii 70-80 ai secolului XX au fost colectate 86 specii de heteroptere din 22 familii. În urma cercetărilor actuale pe acest teritoriu au fost semnalate 99 specii de heteroptere din 22 familii, dintre care 13 sunt noi pentru Parcul Naţional “Orhei”, iar pentru 66 specii este confirmată prezenţa.

Referințe:

1. MONTGOMERY, G. A. et al Is the insect apocalypse upon us? How to find out. In: *Biological Conservation*, 2020, 241 p. ISSN 0006-3207.
2. MUNTEANU, A. et al. *Valori naturale ale Parcului Naţional Orhei*. Chişinău: PNUD Moldova, 2011, 60 p.
3. ТАЛИЦКИЙ, В. И., ПУЧКОВ, В. Г. Обзор фауны наземных полужесткокрылых (Hemiptera, Geocorisae) Молдавской ССР. În: *Труды Молдавского НИИ садоводства, виноградарства и виноделия*. 1966, т. 13, с. 271-316.

Cercetările au fost realizate în cadrul proiectului instituţional nr. 20.80009.7007.02.